

Museu d'Història de Barcelona. Balanç de l'any 2015

Nous espais patrimonials

Al llarg de l'any 2015 s'han completat diferents grans projectes del Museu d'Història de Barcelona: la nova museïtzació de **l'Aula episcopal, el baptisteri i la Domus d'Avinyó 15**; la renovació integral de **MUHBA El Call**; la restitució patrimonial i museïtzació del **Turó de la Rovira**; l'execució de la primera fase d'obres a **Fabra i Coats** (coberta i accessibilitat a la Sala de calderes); l'obertura del nou centre museístic a l'antiga fàbrica **Oliva Artés** (fase 1 de la rehabilitació i exposició experimental sobre la Barcelona contemporània), i l'inici de les obres de rehabilitació i museïtzació de **Vil·la Joana** que duraran fins a principis de 2016.

Com a conseqüència, el MUHBA ha avançat amb decisió vers el model de **"museu amb les sales esteses per la ciutat"** que estan adoptant la majoria de grans museus de ciutat d'Europa. Aquest model distribueix pel territori de la ciutat l'explicació d'un relat històric global, el qual resta estructurat en seccions articulades amb el recorregut arqueològic i monumental que fa el ciutadà o visitant, cadascuna amb el seu dispositiu propi d'exposició.

MUHBA Plaça del Rei. Aula episcopal i baptisteri. El nou recorregut arqueològic i la nova exposició del MUHBA a la Plaça del Rei **"Barcelona a la antiguitat tardana: El cristianisme, els visigots i la ciutat"**, recupera 310 m2 de jaciment arqueològic amb les restes de l'aula episcopal i el baptisteri del conjunt catedralici, i proporciona claus explicatives de les profundes transformacions que va patir la ciutat cristiana i visigòtica durant l'antiguitat tardana.

La Domus d'Avinyó 15, ubicada a tocar de la muralla de Barcino y datada entre els segles I i IV dC presenta un ric conjunt de pintures de sostre i paret recuperades i restaurades, en el marc del Pla Barcino.

MUHBA El Call, l'espai del MUHBA al cor del barri jueu medieval s'ha transformat en la rebotiga del Call on es pot resseguir la història de l'aljama de Barcelona des de la seva formació a l'alta edat mitjana fins al 1391, així com el seu important llegat cultural.

MUHBA Turó de la Rovira, on els treballs arqueològics de la segona fase del projecte han permès la recuperació del Pavelló d'Oficials, el Pavelló de la Tropa i el Lloc de Comandament de la Bateria. Al segon dels espais, l'exposició **"Barcelona al límit"** mostra el seu paper sota les bombes de la guerra i en la ciutat informal de la postguerra, on el barraquisme era l'única opció possible. Tot plegat dins una visió àmplia de la guerra aèria i del creixement accelerat de les ciutats al segle XX.

MUHBA Fabra i Coats. Sala de Calderes de l'empresa, recuperada per a la visita pública amb una museografia concisa que permet resseguir, en visites guiades, l'evolució de les diferents fonts d'energia amb que va funcionar aquesta fàbrica capdavantera en la innovació organitzativa, tècnica i productiva de la ciutat.

MUHBA Oliva Artés, obert al públic després de la primera fase de rehabilitació amb l'exposició **"Interrogar Barcelona. De la industrialització al segle XXI"**, organitzada temàticament al voltant de que expliquen la ciutat des del segle XVIII fins a l'actualitat. La mostra culmina amb el gran audiovisual en dues pantalles **"Barcelona, la formació d'una capital"**, que situa la metròpoli contemporània dins dels dos mil anys d'història de la ciutat.

Usuaris i visitants

El Museu ha comptabilitzat 916.517 usuaris als seus centres patrimonials. Una xifra a la que cal afegir-hi els 314.296 visitants del Temple d'August i els 65.138 de l'espai museïtzat de Santa Caterina, que es computen a part.

Les exposicions temporals han rebut 120.344 visitants i les activitats programades pel Museu, si se suma el públic general, escolar i especialitzat, han aplegat 51.855 usuaris. S'han organitzat 31 itineraris urbans als què han assistit 2.259 persones i 24 visites comentades que han comptat amb 10.230 participants.

Aquests resultats són en bona mesura fruit de la col·laboració continuada del Museu amb institucions i agents de l'àmbit públic i privat i també de l'aprofundiment i l'articulació del discurs museístic del MUHBA gràcies a una diversitat de formats expositius i explicatius que inclouen espais museïtzats, exposicions, visites, guies d'història urbana, models d'espai virtual, publicacions, jornades i debats.

Exposicions temporals i instal·lacions

Durant l'any 2015, 120.344 persones han visitat les exposicions temporals programades pel MUHBA han estat les següents.:

Fins a l'11 de gener del 2015 la capella de Santa Àgata es va acollir l'exposició **"Letònia: la lluita per la llibertat"**, una de les cinc exposicions que va programar l'ICUB en el marc de la commemoració del 25è aniversari de la caiguda del mur de Berlín.

Als mesos de febrer i març, respectivament, a la capella de Santa Àgata, es van exposar el **"Fragment de la carta portolana de Guillem Soler (s. XV)"**, on apareix la representació cartogràfica de la Barcelona medieval, i **"La moneda carolíngia de Lluís el Pietós (814 – 840)"**, diner de plata emès a Barcelona sota a autoritat de l'esmentat emperador carolíngi. Ambdues peces formaven part de les adquisicions patrimonials recents fetes per l'Ajuntament de la ciutat.

Al mes de març es va inaugurar al Saló del Tinell l'exposició **"Hagadàs Barcelona. L'esplendor jueva del gòtic català"**, que va reunir per primera vegada a la ciutat on van ser creades, un conjunt d'hagadàs o llibres de la Pasqua jueva, que van explicar la història de la presència de la comunitat jueva a Barcelona i la seva implicació en la vida de la ciutat, a més de mostrar les tècniques d'il·luminació dels manuscrits, directament influenciades per l'esclat artístic del gòtic català.

Als mesos de juliol, setembre i desembre, a l'espai de la capella de Santa Àgata es van presentar tres videoinstal·lacions. La primera **"Perifèries 2009 – 2012, imatges del projecte In situ Barcelona, d'Anna Oswald Cruz"**, i la segona **"La Barcelona del noucents: Adolf Mas"**,

ambdues relacionades amb les Representacions urbanes de la ciutat. La tercera videoinstal·lació, **“La Barcelona deportada. 70 anys de l’alliberament dels camps nazis”**, es va realitzar en col·laboració amb l’Amical de Mauthausen.

L’espai MUHBA Oliva Artés va acollir al maig l’exposició **“Light & Sound by Playmodes”**, organitzada per la Fundació Mies van der Rohe per a donar a conèixer les obres presentades a l’European Union Prize for Contemporary Architecture Mies van der Rohe Award 2015, i al setembre la mostra **“Interrogar l’Eix de Pere IV”**, dedicada a l’estudi i la reflexió d’aquesta artèria urbana, organitzada en col·laboració amb l’Arxiu de Poblenou, l’Associació de Veïns i Veïnes del Poblenou, el Màster d’Intervenció en el Patrimoni i el Paisatge (MUHBA/ UAB), el Projecte europeu EMUVE i la Taula Eix Pere IV.

Col·laboració MUHBA - B:SM

La col·laboració iniciada l’any 2013 s’ha continuat i reforçat el 2015 amb diferents iniciatives. Al llarg de l’any, el MUHBA ha continuat portant a terme totes les visites escolars guiades que es fan a la zona monumental del Park Güell, les quals han seguit 5.413 alumnes. A la Casa del Guarda, seu del MUHBA al Park Güell, s’ha desenvolupat una **programació específica de proximitat**, integrada per quatre itineraris guiats: *Gaudí Insòlit; Barcelona 1902. La urbanització de la muntanya pelada; La conquesta dels Turons; i La primera balconada de Barcelona. La ciutat vista des dels Tres turons.* També s’han dut a terme dues sèries de conferències anomenades **Vespres al Park Güell**, que han seguit més de 800 persones, i s’ha creat un itinerari nou al voltant del **Park Güell, Gràcia 1900. L’aparador burgès d’un barri obrer**, que s’ha programat ja dues vegades.

Visites

S’ha mantingut el format de **visites guiades** a les exposicions i centres patrimonials del Museu i s’ha participat en el **48h Open House Barcelona**, amb visites comentades a les Domus Avinyó i Sant Honorat, al Turó de la Rovira, a la fàbrica Oliva Artés i al Refugi 307 del Poble-sec.

Pel que fa al **format dels itineraris urbans**, com cada any el MUHBA n’ha programat de temàtiques i cronologia diversa. Destaquen quatre noves propostes: la visita **al Palau Reial Major** que recorre els espais que havien format part de l’antic palau dels comtes-reis catalans i mostra la transformació de l’antic palau comtal en el Palau Reial Major de Barcelona; **Cristianisme, visigots i poder a Barcelona, segles IV al VII** que recorre l’exposició del subsòl de la Plaça del Rei i les restes arqueològiques del palau i l’aula episcopal, el baptisteri i l’església de planta de creu grega; **El castell de Torre Baró, Nou Barris i Barcelona**, una visita al castell de Torre Baró que repassa les vicissituds d’aquest equipament des que fou projectat a principi del segle XX fins avui dia, que és una icona de la ciutat i un equipament pel barri i **El carrer de Pere IV. Espina dorsal del Poblenou industrial**, un itinerari per un dels carrers documentats més antic del Poblenou, artèria de l’antic municipi de sant Martí de provençals i via d’entrada a Barcelona, que sorprèn encara per la densitat de patrimoni industrial

Ahora, gràcies als estudiants en pràctiques i al voluntariat, ha estat possible de mantenir un programa de visites a la **Porta de Mar i les termes de Barcino** i a l’espai **MUHBA Santa Caterina**.

Activitat escolar

Pel que fa als més joves, la proposta educativa «**Interrogar Barcelona**» ha permès articular l'activitat amb les escoles, des de l'educació infantil fins al batxillerat, amb 38 grans qüestions que relacionen els diferents espais patrimonials del Museu, l'espai urbà, la trajectòria històrica de Barcelona i el seu paper com a capital de Catalunya i ciutat d'Europa i que s'han concretat en la participació de 36.062 alumnes des del cicle infantil fins a secundària i de 2.685 alumnes universitaris o de centres especialitzats.

Quant al **Projecte educatiu integrat** del Museu, destaca el projecte **Patrimonia'm**, que promou el treball cooperatiu entre les escoles i el MUHBA i que enguany s'ha vist incrementat amb la participació de dues noves escoles, de manera que en total hi han participat 19 centres escolars de Barcelona, amb més de 700 nens i nenes de 10 a 15 anys. En els formats relacionats amb l'ús creatiu del temps lliure per als joves, cal destacar els **tallers de Nadal** i el **casal d'estiu**, que fan de la lectura de la ciutat una eina excel·lent per apropar els infants al patrimoni.

Col·leccions: Increment de la difusió i del número de peces exposades

Al llarg de l'any 2015, el **treball transversal** desenvolupat entre els diversos departaments i direccions del Museu i l'èmfasi posat en la **consolidació i posada en valor del patrimoni arquitectònic i arqueològic** de la ciutat, ha permès **incrementar la difusió de la col·lecció del museu i del número d'objectes exposats**, tant als diferents espais patrimonials del MUHBA, com a d'altres exposicions a centres dependents l'ICUB, com el Museu de les Cultures del Món i el Castell de Montjuïc.

També s'han atès diverses **peticions de préstec de peces** del fons del Museu per a **exposicions temporals** realitzades per altres institucions, com ara *T'estimo. Una història de l'amor i el matrimoni* (organitzada pel Museu d'Història de Catalunya); *Die Humpis in Barcelona* (organitzada pel Museum Humpis Quarter de Ravensburg); *Catifes de ciment. El món de la rajola hidràulica*, (exposició itinerant organitzada per la Diputació de Barcelona); i *Modernisme, Art, tallers, indústria* (organitzada per la Fundació Catalunya La Pedrera).

Per tal de difondre i debatre els criteris d'actuació del departament de col·leccions a l'octubre es van realitzar les **jornades sobre la gestió dels arxius arqueològics**, amb participació de professionals d'arreu d'Europa. També es va presentar el llibre *Conservar els murals del Trecento. El paper de la tècnica pictòrica*, a propòsit de la intervenció de les pintures murals de la capella de Sant Miquel del Monestir de Pedralbes. D'altra banda, les col·leccions del Museu s'han beneficiat del projecte **Open Challenge** impulsat per l'ICUB, i durant l'any s'han escanejat 250 objectes del fons MVB.

Les col·leccions del Museu han rebut 110 consultes, i s'han registrat **150 visites al Centre de Col·leccions** a càrrec de professionals, investigadors, premsa i institucions, entre les quals cal destacar la realitzada per l'octogenari senyor Morales, que va trobar la "Venus de Barcelona" i va explicar alguns detalls de la troballa. D'altra banda, s'han tutoritzat 4 estudiants en pràctiques i s'ha acollit un voluntari.

Arxiu Arqueològic

La base de dades Museum Plus de l'Arxiu Arqueològic recull a finals del 2015 un total de 9.676 unitats d'emmagatzemament, corresponents a 250 intervencions arqueològiques. Durant l'any, s'han registrat **852 noves unitats d'emmagatzemament**, corresponents a 56 intervencions a la ciutat. El nombre d'unitats d'emmagatzemament registrades a MuseumPlus durant l'any ha estat de 257, corresponents a 34 intervencions.

L'Arxiu Arqueològic ha mantingut la seva activitat habitual com a espai de tractament de materials arqueològics per part de les empreses que n'han de fer el lliurament. S'han comptabilitzat **1.186 usuaris**.

Col·lecció inventariada (MHCB i MVB)

El nombre total de números de registre assignats pel Museu a finals del 2015 és de 42.175. Paral·lelament, el total de números de registre MVB assignats a final d'any és de 1.357. El nombre de nous números de registre MHCB assignats durant l'any 2015 ha estat de 286, i el nombre de nous registres MVB assignats durant l'any 2015 ha estat de 28.

Entre els objectes incorporats enguany a les col·leccions del MUHBA, convé destacar les **adquisicions realitzades per l'ICUB**, com, per exemple, el cartell de l'Exposició Universal de Barcelona de 1888 obra de Josep Lluís Pellicer i el plafó de rajoles "Adelantos del segle XX" de Ramon Casas. A més, el MUHBA ha rebut **donacions** per a la col·lecció contemporània com han estat l'àlbum fotogràfic Josep González; els dos quadres cedits per Manuel Sarró i Palau; el projector cinematogràfic Marca OSSA, procedent del Cinema Arenas; els carrils de tren tipus Barlow, i el rètol de la botiga Vinçon.

La cerca d'oportunitats i maneres de propiciar donacions significatives que permetin el creixement de la col·lecció contemporània del MUHBA obliga a agrair tant com es pugui la generositat dels ciutadans que han ofert els seus objectes en donació.

La principal font de creixement de les col·leccions del MUHBA segueix sent el material arqueològic seleccionat per la seva rellevància entre els fons ingressats a l'Arxiu Arqueològic, Durant l'any s'han donat d'alta a la col·lecció inventariada **266 nous registres de procedència arqueològica, principalment monedes**.

D'altra banda, s'han fet treballs per renovar l'apartat de col·leccions del web del Museu i per avançar en la seva consulta en línia, creant-se al llarg de l'any **4.115 noves fitxes M+**, comptant les dels fons MHCB i MVB.

Conservació i restauració: Intervencions

Durant el 2015 s'han completat **75 tractaments**, dels quals destaquen els conjunts de peces que s'han incorporat a les noves exposicions permanents de l'Aula episcopal, Call i Avinyó 15, i les que s'hauran d'incorporar a l'exposició dedicada al Neolític al Pla de Barcelona. Destaca també l'aportació de criteris al projecte en curs de Vil·la Joana, relacionats amb el tractament dels elements patrimonials de l'edifici i a la decoració mural de la cambra Verdaguer i d'altres sales.

Conservació preventiva

S'han mantingut els diversos programes de conservació preventiva dels espais museïtzats del MUHBA i dels fons que hi són exposats, i s'ha tingut cura de la conservació preventiva de les exposicions temporals organitzades pel MUHBA, destacant el repte que ha suposat l'**exposició Hagadàs**, on s'exhibien llibres molt delicats i preuats amb exigències de conservació extremes que han comportat una operativa molt complexa.

Participació en projectes de l'ICUB

Culminació del projecte de restauració de les pintures murals de la capella de Sant Miquel del Reial Monestir de Santa Maria de Pedralbes, inaugurat al març, juntament amb una nova museografia. El nou sistema de presentació s'ha dissenyat segons les pautes aportades pel servei de conservació preventiva i restauració del MUHBA, orientades a assegurar la conservació de les pintures a llarg termini: Il·luminació led, activació automàtica de la llum només quan hi ha públic, porta de vidre per millorar estabilitat climàtica, sistema de renovació d'aire, monitoratge permanent mitjançant sensors de temperatura i humitat, etc.).

Altres projectes de l'ICUB en els quals el personal del MUHBA ha tingut una participació activa han estat el Pla Bàrcino i el projecte de museïtzació de la casa Muñoz Ramonet.

Patrimoni musical, literari i gastronòmic

La línia del Museu de **patrimonis musicals** ha mostrat al 2015, a la Capella de Santa Àgata, dos concerts: **Ancestres**, relacionada amb els cants sefardites i de tradició hispànica de l'edat mitjana, a càrrec del grup L'Incatari, i **Morales, Guerrero i Victòria. Polifonies del Renaixement**, a càrrec del cor de cambra GAC.

La línia del Museu de **patrimonis literaris** ha continuat treballant per definir la relació del nou projecte museogràfic de Vil·la Joana amb la perspectiva de la literatura de Barcelona, Catalunya i el món, i ha participat activament a promoure l'exitosa Candidatura de **Barcelona Ciutat de la Literatura**, presentada a la Xarxa de Ciutats Creatives de l'UNESCO. En aquest sentit va promoure el **Simposi Internacional Barcelona-París. Relacions intel·lectuals i capitals culturals (1890-1950)**, celebrat a l'abril a Barcelona i a l'octubre a l'Institut d'Études Avancées de París, en col·laboració amb la Facultat de Filologia de la UB. També, ha organitzat el **VI Seminari de Literatura i Ciutat**, dedicat a la temàtica: **Ciutat en quarantena. La vida intel·lectual a la Barcelona del franquisme (1939-1975)**.

La línia dels **patrimonis gastronòmics** ha continuat amb la comercialització i venda dels **productes d'època medieval i moderna** recuperats amb la col·laboració de la Universitat de Barcelona (Grup Taedium), la Fundació Alícia i Sosa Ingredients.

Recerca i formació

El **Centre de Recerca i Debat del MUHBA** s'encarrega de la vessant de recerca, innovació i estudis en iniciatives del Museu a llarg termini, i en el terreny de la **investigació** ha continuat la col·laboració amb el Laboratori de Modelització Virtual de la Ciutat de la UPC amb la compleció de la **representació tridimensional de la Casa del Guarda del Park Güell**, mitjançant el sistema de núvol de punts. D'altra banda, s'han dut a terme treballs específics amb arquitectes de l'ETSAB i de la UPC per desenvolupar una sèrie de **mapes històrics georeferenciats de l'evolució urbana** de la ciutat des dels seus orígens.

Al llarg del 2015, s'han celebrat **18 Diàlegs d'Història Urbana i Patrimoni** i **dues Jornades**, la primera: **BCN. Hagadàs. Història, narrativa i llegat artístic**, relacionada amb la ja esmentada l'exposició "*Hagadàs Barcelona. L'esplendor jueva del gòtic català*" on es va abordar el lloc que hi ocupen les Hagadàs en el context artístic de la Catalunya del tres-cents. La segona: **La gestió dels arxius arqueològics a Europa**, referida als treballs tècnics que, arreu d'Europa, faciliten la ordenació, conservació, recerca i consulta dels materials que s'hi custodien.

S'han realitzat **dos Seminaris: La Barcelona Deportada. 70 anys de l'alliberament dels camps nazis**, vinculat a la videoinstal·lació del mateix nom, va posar de manifest el gran nombre de ciutadans barcelonins que van ser víctimes de la deportació als camps d'extermini hitlerians. El seminari **Museus i Alzheimer: memòria i emocions**, s'inscriu al marc del projecte **Estimul'Art** realitzat en col·laboració amb el Museu Frederic Marès i la Fundació ACE-Institut Català de Neurociències Aplicades, va donar comptes del seguiment científicomèdic realitzat sobre les propostes desenvolupades pels dos museus per tal de mostrar com la bellesa i el coneixement que en proporcionen poden ajudar a les persones amb malalties cognitives a viure més plenament.

S'han dut a terme **dos Tallers** que donen continuïtat a la línia de treball **La representació de la ciutat**, que es desenvolupa al museu. Un, dedicat a **Barcelona i el Cinema, 1896 – 1936**, on es van analitzar el naixement del documental a Barcelona i els escenaris escollits, així com la producció, difusió i exhibició cinematogràfica a la ciutat fins a l'inici del cinema sonor. L'altre, **Paisatges emergents. El patrimoni fabril**, -realitzat en dues sessions al MUHBA Oliva Artés-, on es van presentar estudis, materials i propostes relacionades amb el patrimoni industrial, els seus usos i el seu tractament en el paisatge urbà.

Enguany la proposta formativa del MUHBA s'ha centrat en la posada en marxa del **postgrau Relats Urbans: Teoria i Pràctica de l'itinerari Històric**, realitzat amb l'Institut del Teatre, orientat a la formació d'experts en la ideació i la interpretació d'itineraris històrics urbans a partir del desenvolupament d'un mètode per construir punts de vista originals sobre la ciutat i expressar-los d'una manera eficaç, amb tant de rigor històric com de competència formativa. També s'ha realitzat el **postgrau Intervenció i gestió del paisatge**, organitzat juntament amb el departament de Geografia de la UAB i el **màster Història intel·lectual de Barcelona i Història de l'uropeisme cultural**, organitzats pel MUHBA i la UB

Publicacions

Al llarg del 2015, a més del **MUHBA Butlletí** número 31, s'han editat i presentat **nou publicacions noves**, com a resultat de la tasca de recerca i de la programació pública del Museu. Entre elles destaquen: **L'estructura urbana del Call de Barcelona**, les **guies d'història urbana: Romànic, s. XI-XIII/ BCN; Call/BCN i Balconada/ BCN**, i el onzè volum de **Quarhis**, que inclou un monogràfic sobre el món funerari de l'època romana de la ciutat, resultat de la important intervenció practicada a les Drassanes Reials. També s'han publicat els **Llibrets de Sala: La cartografia medieval i Barcelona; Barcelona a l'antiguitat tardana; Els jueus a la Barcelona medieval i Hagadàs Barcelona**.

Museu en xarxa

La **City History Museums and Research Network of Europe**, amb seu al MUHBA, va celebrar la seva cinquena trobada centrada en activar iniciatives comunes i en consolidar els objectius

plantejats a la **Declaració de Barcelona** dels museus d'història de ciutat a Europa, publicada pel CAMOC, la secció de museus de ciutat de l'ICOM.

El museu també forma part d'**Espais Escrits. Xarxa del patrimoni literari català**, en relació a la figura i l'obra d'en Jacint Verdaguer i del projecte *Vil·la Joana. Casa Verdaguer de la Literatura*.

En l'àmbit de la **cooperació internacional impulsada per l'Ajuntament de Barcelona**, el MUHBA ha continuat la seva activa col·laboració per a la proposta museogràfica de la sala d'arquitectura i urbanisme del **Palacio del Segundo Cabo** de l'Havana. També cal posar en relleu l'important paper dels **Amics i amigues del MUHBA** i del **Cercle del MUHBA**, dos pilars molt importants a l'hora d'impulsar i donar suport a les iniciatives del Museu.

En aquesta **línia de treball del MUHBA amb institucions i agents de l'àmbit públic i privat**, destaca la participació del MUHBA a la Comissió Executiva del Consell Econòmic i Social de Barcelona per informar del projecte MUHBA Oiva Artés; el Seminari **Museus i Alzheimer: memòria i emocions**, realitzat en col·laboració amb el Museu Frederic Marès i la Fundació ACE-Institut Català de Neurociències Aplicades; així com la col·laboració amb La Universitat Autònoma de Barcelona en la celebració del Congrés **Memòria del conflicte a l'Antiguitat**, i amb diferents museus i institucions en el Programa de conferències **Memòria medieval als museus de Barcelona**.

Per acabar, cal esmentar la relació activa del Museu amb el Servei d'Arqueologia de Barcelona gràcies al Pla Barcino, amb el Born Centre Cultural i el Reial Monestir de Santa Maria de Pedralbes, com també la col·laboració amb els centres d'Estudis d'història local de Barcelona, la Fundació Institut Amatller d'Art Hispànic, l'Arxiu Històric del Poblenou i la Fundació Museu historicosocial de la Maquinista Terrestre i Marítima i de la Macosa.

MUHBA

10 de març de 2016